

Finlandia-palkintotilaisuus 1.12.2021

Suomen Kirjasäätiön hallituksen puheenjohtaja Anna-Riikka Carlsonin puhe

Arvoisa yleisö
Ärade publik

Juhlimme tänään Finlandia-voittajia ja tänä vuonna ilmestynyttä kirjallisuutta ja kaikkea sitä, mistä kirjallisuus kumpuaa.

Kaunokirjallisuuden Finlandialla viime vuonna palkittu Anni Kytömäki kirjoittaa Helsingin Sanomissa ilmestyneessä esseessään sankarillisista lahottajasienilajeista, jotka pystyvät pureutumaan kaikkein kovimpaan puuainekseen. Kytömäen mukaan taiteilijat ovat ihmiskunnan pörrökääpiä ja siitakesieniä, jotka myös pureutuvat kaikkein kovimpaan: niihin arpiin, joita taudit, sodat ja muut katastrofit ja menetykset ovat jättäneet.

Kirjallisuus on rihmasto, joka kasvaa jo kirjoitetun päälle ja haarautuu eri suuntiin. Rihmat ovat vahvasti sidoksissa toisiinsa silloinkin, kun ne kurkottavat vastakkaisiin suuntiin.

Jotta kirjallisuus säilyy elinvoimaisena, on katsottava joka suuntaan. Ensin siihen maaperään, jossa rihmasto kasvaa: menneisiin sukupolviin ja kaikkeen jo kirjoitettuun.

Meillä ei ole varaa olla oppimatta niiltä, jotka ovat eläneet täällä pisimpään, ja niiltä, jotka ovat meidät jo jättäneet. Eikä meillä ole varaa olla oppimatta nuoremmilta. On nähtävä kaikki ne suunnat, joihin he kurkottavat. Taide voi parhaimmillaan muistuttaa siitä, että sama rihmasto yhdistää ihmisiä kaikkialla.

Vi ska ta lärdom av dem som levit här längst och av dem som redan hunnit lämna oss. Vi har inte heller råd att låta bli att lära oss av dem som ännu är unga. Se de olika riktningar de sträcker sig mot och orsakerna bakom det. Konsten kan i bästa fall påminna oss om att samma rottrådar förenar oss människor.

I år har vi varit tvungna att ta avsked från många författare vars ord stannar hos oss.

Olemme tänä vuonna joutuneet jättämään jäähyväiset monelle kirjailijalle, joiden sanat ovat jääneet meihin. Sinikka Nopola, Hanna Hauru, Christer Kihlman, Ilpo Tiihonen,

Pentti Kirstilä, Liisa Enwald, Laila Hirvisaari, Sirkka Turkka ja Kirsi Kunnas. Lohtua tuovat Claes Anderssonin sanat: Det vi saknar mister vi aldrig – sitä mitä kaipaamme, emme menetä koskaan.

Juhlimme tänään kaikkea sitä, mitä kirjallisuus saa aikaan. Ja juhlimme sitä, ettei kirjallisuuden tarvitse saada mitään aikaan. Kirjallisuus on itseisarvo. Jotta kirjailijat pystyisivät tekemään työtään, he tarvitsevat ympärilleen yhteiskunnan, jossa sivistystä arvostetaan paitsi juhlapuheissa myös lainsäädäntötyössä, neuvottelupöydissä sekä arkisissa kohtaamisissa.

Annetaan joka päivä arvo kirjallisuuden rihmoille, lempeille ja vimmaisille, kyseenalaistaville ja vihaisille. Kilvoitellaan sillä, mitä kaikkea kirjallisuus voi olla. Ja ollaan samalla helläsydämisää toisiamme kohtaan. Ajat ovat kovat. Meidän ei tarvitse olla.

Toivotan teille riemullista juhlailtaa!

Jag önskar er en festlig kväll!